

Tillämpningen av språklagstiftningen i samkommunen (EOAK/4841/2020)

SVENSEKT 13.04.2022 § 17
1481/00.02.03/2022

Beredare

Klientrelations- och delaktighetschefen

I samband med behandlingen av ett klagomål som inkommit till riksdagens justitieombudsman beslöt justitieombudsmannens kansli att i enlighet med 4 § i lagen om riksdagens justitieombudsman utreda hur språklagstiftningens föreskrifter beaktas i samkommunen och särskilt i centralsjukhusets verksamhet. Nedan följer en sammanfattning av ombudsmannens 10 sidor långa utlåtande, som finns bifogat i sin helhet som bilaga till detta ärende.

I utredningen konstateras att inom Soite har man strävat efter att trygga svenskspråkig betjäning bland annat genom en svensk sektion, ett språkprogram, beaktande av personalens språkfärdigheter redan vid rekryteringen, språkkurser och ett språktillägg för personalen.

Utifrån utredningarna har justitieombudsmannens konstaterat att Soite försökt säkerställa förverkligandet av patienters språkliga rättigheter på ett sätt som motsvarar vad som rimligen kan förväntas: av Soites utredning framgår dock att det särskilt i rekryteringen av svenskspråkiga läkare, psykologer och talterapeuter förekommer betydande utmaningar, varför man i vissa rekryteringssituationer varit tvungna att kompromissa i fråga om de praktiska språkkunskaperna. Ombudsmannen konstaterade att Soite utifrån det som framkommit i utredningarna strävat efter att trygga patienternas språkliga rättigheter.

I utlåtandet fästes dock uppmärksamhet vid Soites konstaterande att man vid centralsjukhuset alltid om patienten så önskar ordnar möjlighet att använda svenska, endera så att hen vårdas av en yrkesperson som talar svenska eller så att någon från en annan enhet vid behov ombes tolka i vårdsituationen. Angående detta konstaterar ombudsmannen på en allmän nivå att enligt 10 § i Språklagen (RP 92/2002 rd) måste en tvåspråkig myndighet använda en privatpersons modersmål utan tolk och utan översättningshjälp eftersom myndigheten förväntas behärska båda nationalspråken i tillräcklig grad och se till att individens språkliga rättigheter uppfylls i praktiken. Detta kan säkerställas med exempelvis lämpliga arbetsskiftesarrangemang eller genom att säkerställa att det i personalen finns personer som kan båda språken.

I utlåtandet konstateras avslutningsvis att saken i nuläget på en allmän nivå inte förutsätter fler åtgärder av justitieombudsmannen än att synpunkterna angående användningen av tolk och översättningshjälp framförs för Soites kännedom.

Beslutsförslag

Sektionen beslutar att diskutera och anteckna informationen för kännedom.

Beslut

På grund av de tekniska problem som beskrivs i beslutet i 9 § beslöt sektionen att med tanke på ärendets betydelse bordlägga ärendet till sektionens och nationalspråksnämndens gemensamma sammanträde 15.6.2022.